

ANGELOS BAŠ, *Oblačilna kultura na Slovenskem v prešernovem času (1 polovica 19 stoletja)*, Ljubljana 1987, ss. 359, ryc. 135, w tym 12 barwnych.

Autorka opracowała uprzednio w dużej książce i artykułach ubiór słoweński w okresie od średniowiecza po XVIII w. Kolejna jej książka przedstawia elementy ubioru narodowego w okresie życia i działalności słynnego poety słoweńskiego Fran-

ce Prešera (1800--1849). W 1826 r. Lublana liczyła około 12 tysięcy mieszkańców i pracowało w niej tylko 36 krawców. Mieszkańcy ubierali się głównie w importowane tkaniny i stosowali w zasadzie modę zachodnioeuropejską z pewnymi odrębnościami i ze znacznym opóźnieniem.

Autorka wyjątkowo szeroko przedstawiła zagadnienie użytkowania różnych tkanin i innych wyrobów włókienniczych, pracę cechów i pierwsze próby wytwarzania gotowej konfekcji. Podkreśliła też znaczenie haseł politycznych, głoszących przed rewolucją z 1848 r. potrzebę zaznaczenia odrębności słoweńskich ubiorów narodowych traktowanych jako oznaka patriotyzmu. W Słowenii nie trzeba było przy tym, tak jak to było w tym samym okresie w Czechach, poszukiwać nowych form ubioru. Tradycyjny ubiór słoweński zachował się zarówno na wsi jak w miastach. Ubiór świąteczny chłopów był nawet wyjątkowo strojny. Mimo to hasła powrotu do rodzimych wzorów nie zostały podjęte tak powszechnie jak w Pradze. Omawiana monografia zasługuje na porównawcze uwzględnienie w historii ubiorów europejskich XIX w.

*I. Turnau*